Lekcja 1. z cyklu poświęconego „Zagładzie domu Usherów” E. A. Poego oraz „Dziadom cz. II” Adama Mickiewicza	Czas: 90 min	Lekcja dla klasy siódmej

Rezygnuję z tematów na rzecz celów. Zaznaczam jedynie, że to lekcja wprowadzająca do dramatu „Dziady cz. II” Adama Mickiewicza.

Zapis z podstawy programowej:

Zapis z podstawy programowej dla klas VII - VIII:

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczennica(e)ń: 1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju; 2) rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia - i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich;

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą i umiejętnościami: znajomość wyznaczników rodzajów literackich oraz środków stylistycznych.

Cele lekcji w języku nauczycielki:

1. Powtórzenie rodzajów literackich oraz środków stylistycznych.
2. Wyodrębnienie i nazwanie środków budowania nastroju w dziele filmowym i literackim oraz
3. wykorzystanie ich do stworzenia własnego tekstu.

Cele sformułowane w języku uczących się:

Dowiem się, jak (skutecznie) przestraszyć czytelniczkę(ka).

Wzz (wuzetka = w zeszycie zanotuję): 1. środki budowania nastroju w filmie oraz 2. ich odpowiedniki w literaturze.

Przebieg lekcji (metody i aktywności):

Przypomnienie obowiązujących zasad (w zależności od potrzeby): n. rozdaje metodniki i zaznacza, że prosi o: a. samodzielną pracę z nimi, tzn. co jakiś czas (także wtedy, gdy ktoś podnosi rękę) przypomina, że prosi o nieustanną informację zwrotną, a zielone światło uznaje za brak jakichkolwiek niejasności, b. niezgłaszanie się przez podnoszenie rąk, c. zamilknięcie, gdy podnosi rękę lub zadzwoni dzwoneczkiem.

1. Wprowadzenie: projekcja dwóch wybranych filmów grozy (wybrałam frg. „Obcego" oraz „Ring") oraz - najpierw w parach, a następnie na forum - wspólne wyszukanie i wynotowanie w zeszycie środków, za pomocą których reżyser(ka) buduje nastrój, np. retardacja, suspens, przedmioty typu lustro, dźwięk - cisza, światło i cień, izolacja - miejsce, zaskoczenie, szokujące obrazy, pora dnia.

2. Postawienie pytań na forum - swobodne odpowiedzi: W jaki sposób autor(ka) buduje nastrój, w tym grozy, w literaturze? Po jakie środki może sięgać? Czy i czym różnią się one od filmowych?

Tu można zauważyć, że słowo pisane - podobnie jak film - również próbuje oddziaływać na zmysły. Zobaczymy to podczas analizy „Zagłady domu Usherów" i „Dziadów".

3. Podanie i zapisanie w zeszytach celu lekcji i wzz.

4. Powtórzenie rodzajów literackich oraz środków stylistycznych: u. korzystając z kart Dixit - dzięki swej oniryczności dobrze wprowadzają w nastrój grozy - tytułują obrazki, wykorzystując: onomatopeję, synekdochę, oksymoron, antropomorfizację, zoomorfizację, reifikację, porównanie, epitet, antonim.

5. Praca w parach - u. analizują środki, za pomocą których Poe na pierwszej stronie opowiadania buduje nastrój: a. rozrysowują w „płatkach kwiatu" chwyty pogłębiające grozę (np. ciemność, pochmurne niebo, cisza, samotność, pusta droga, cienie, przygnębienie narratora itd.), b. umieszczają w tabeli cytaty ze środkami stylistycznymi oddziałującymi na zmysły. [załącznik nr 1]

6. Praca w parach - wspólna lektura „Dziadów cz. II": u. wklejają do zeszytów początek „Dziadów" i powtarzają pracę wykonaną przy tekście Poego: a. oznaczając je strzałkami, nazywają środki, za pomocą których Mickiewicz buduje nastrój w kaplicy - posiłkują się przy tym „płatkami kwiatu", b. umieszczają w tabeli cytaty ze środkami stylistycznymi oddziałującymi na zmysły zebranych w kaplicy [muszą sobie zatem pewne rzeczy wyobrazić, np. Czym pachnie kaplica? Jaki smak czują zebrani na ustach? Jakie doznania odbiera ich skóra?].

7. Praca podsumowująca w parach: u. ruszają w szkołę i wybierają jedno miejsce, które następnie opisują, wykorzystując informacje z „płatków kwiatu” i tabelki, w maks. 10 zdaniach w stylistyce grozy. Następnie czytają na forum, a reszta klasy zgaduje o jakie chodzi.
Notatki i dodatkowe ćwiczenia: Podane w wzz.
Praca domowa: Brak lub - jeśli u. nie zdążył(a) - opis miejsca w stylistyce grozy.
Materiały i pomoce dydaktyczne: metodniki, patyczki z imionami, fragmenty dwóch filmów grozy, karty do Dixit, tabela, zasady dyskutowania.

Załącznik nr 1
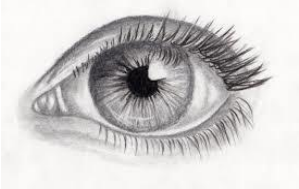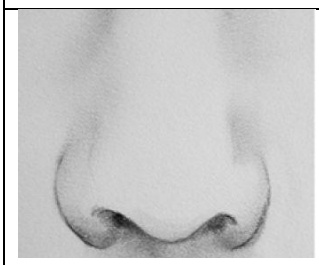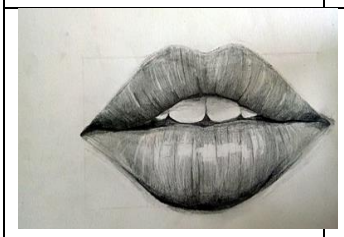
ZMYSŁ	CYTAT Z „DZIADÓW”